

HJÄLPPREDA

Ansvarsfördelning kring barn och ungdomar med synnedsättning

◆ Före förskolan ◆ Under förskoletiden ◆ Under skoltiden

2012

Hjälpredan

Syftet med detta dokument är att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan staten och kommunens olika uppdrag när det gäller barn och ungdomar med synnedsättning.

Gotland har inget eget landsting, men har ändå ansvar för de landstingsbundna uppgifterna.

Hjälpredan är tänkt som en checklista. Den innehåller barnets/elevens behov och de stödresurser som finns att tillgå.

Hjälpredan för Region Gotland sträcker sig från tiden före förskola till och med gymnasieskolan.

Vart vänder man sig?

Region Gotland

www.gotland.se

Barn och utbildningsförvaltningen

Barn- och elevhälsan "BEH"

Chef för Resursavdelningen

Chef för Särskolan

Gymnasie och vuxenutbildningsförvaltningen

Chef för förvaltningen

Enskild förskola/grundskola/gymnasieskola

Respektive chef

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Syncentral

Enhetschef

Habilitering

Enhetschef

Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM

www.spsm.se

Specialpedagogiska skolmyndigheten erbjuder genom Resurscenter syn fördjupad specialpedagogisk utredning av barn och ungdomar med synskada. Utredningen sker på hemorten och vid resurscentret i Stockholm eller Örebro och alltid i samverkan med lokala resurser. Syftet med en utredning vid Resurscenter syn är att utifrån en tvärvetenskaplig helhetssyn med synspecifik kompetens belysa individens olika förmågor samt specifika behov när lärandemiljön utformas. Telefon: 010 – 473 50 00

Synskadades Riksförbund

www.srf.nu

Barn med synskada – före förskola

För att kunna utnyttja habiliteringens tjänster skall barnet vara aktuellt på habiliteringen

ANSVARSFÖRDELNING

	- BUF			- HSF			Stat
	Barnets behov	Förskola	BEH /Särskolans resursteam	Habiliteringen	Ögonklinik	Syncentral	SPSM
1	Upptäckt av synskada			Vid misstanke om synskada skickas remiss till ögonkliniken, initierar samarbete med syncentralen.	Ögonläkare gör en undersökning för diagnos och remitterar patient till syncentralen, samt skickar information till BHV eller SHV		
2	Första kontakt					Remiss från ögonläkare Kontakt tas med föräldrar för bekräftelse att remissen kan skickas till resursteamet.	
3	Första besök		Enligt särskild överenskommelse Tillsammans med synpedagog syncentral			Kartläggning görs tillsammans med föräldrar och resursteamets synkonsulent, vid behov kontaktas habiliteringen	
4	Psykosocialt stöd			Kurator konsulteras vid behov, då barnet har en grav synskada. (Habdiagnos saknas)		Föräldrar erbjuds tid till kurator på syncentralen och/eller kurator på habiliteringen	
5	Habiliteringsplan		Medverkar i upprättandet av individuell habplan i teamet	Arbetsmöte tills med syncentralen 1-2 ggr/år. Habplan upprättas.	Konsult till synteamet vid upprättandet av individuell habplan.	Medverkar i habiliteringens hab.planering eller upprättar habiliteringsplan.	

4	Personliga hjälpmedel					Bedöms och provas ut av optiker och synpedagog	
---	-----------------------	--	--	--	--	--	--

Ändra sidbrytning

BUF			- HSF			Stat
Barnets behov	Förskola	Resursteam	Habiliteringen	Ögonklinik	Syncentral	SPSM.
6	Särskilt stöd i sin utveckling	Synpedagogisk handledning ges till föräldrar.	Enligt habplan		Synpedagogisk handledning ges till föräldrar och konsultation till habilitering om barnet är aktuellt där.	
7	Specialanpassade leksaker	Råd och tips			Råd och tips	
8	Utbildning för föräldrar	Handledning Initierar kurser till SPSM			Handledning Initierar kurser till SPSM.	
9	Vägledning och placering i förskoleverksamhet	Rektor/Förskolechef ansvarar för informationsöverföring inför förskolestart i samverkan med föräldrar och resursteam. Föreslår lämplig placering utifrån barnets behov i samarbete med föräldrar och rektor Erbjuder information och rådgivning till föräldrar och personal		Skickar efter föräldrars godkännande journalanteckning till BHV	Informerar rektor och BHV om barnets funktionsnedsättning och behov i samarbete med föräldrarna.	Erbjuder information och rådgivning till personal och föräldrar.

OBS!

För nyupptäckta barn gäller delar av hjälpredan ”Barn före förskola”.

Barn med synskada – i förskola

För att kunna utnyttja habiliteringens tjänster skall barnet vara aktuellt på habiliteringen

	– BUF			- HSF		Stat
	Barnets behov	Förskola	BEH /Särskolans resursteam	Habiliteringen	Syncentral	SPSM.
1	Mottagande i förskoleverksamhet	Rektor/Förskolechef ansvarar för planering av förskolestart i samverkan med föräldrar och resursteam	Samverkar i planering av förskolestart.	Medverkar i planering av förskolestart.	Informerar rektor och BHV om barnets funktionsnedsättning och behov i samarbete med föräldrarna.	På rektors initiativ erbjuds rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen.
2	Åtgärdsprogram	Rektor/Förskolechef ansvarar för att åtgärdsprogram upprättas och följs upp	Medverkar vid behov i upprättande av åtgärdsprogram		Medverkar vid behov kring hjälpmedel, miljöanpassning, kompensatoriska tekniker.	Rådgivning
3	Habiliteringsplan		Medverkar vid behov i upprättande av individuell habiliteringsplan	Arbetsmöte tills med syncentralen 1-2 ggr/år Habplan upprättas.	Medverkar i habiliteringens hab.planering eller upprättar habiliteringsplan.	
4	Särskilt stöd i sin utveckling i förskola	Rektor/Förskolechef ansvarar för att barnet får det särskilda stöd det behöver under hela vistelsetiden med utgångspunkt från förskolans läroplan och andra styrdokument	Erbjuder råd och stöd kontinuerligt till personal och elev Erbjuder handledning och utbildning till förskolans personal	Yrkesspecifika insatser utifrån hab plan	Yrkesspecifika insatser vid behov utifrån habiliteringsplanen	Erbjuder rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen.
5	Punktskrift	Rektor/Förskolechef ansvarar för att personal utbildas	Rådgivning till föräldrar/personal och stöd kring förberedande punktinläring		Rådgivning till föräldrar och stöd kring förberedande punktinläring, samt utprovning och förskrivning av hjälpmedel.	Erbjuder utredning, utbildning och rådgivning till personal och föräldrar

6	Psykosocialt stöd	Rektor/Förskolechef ansvarar för särskilt stöd till barnet	Erbjuder stöd till personal att stötta barnet.	Kurator konsulteras vid behov, när barnet har en grav synskada, även då habdiagnos saknas.	Erbjuder stöd via remiss till habiliteringen	
7	Orientering förflyttning	Rektor/Förskolechef ansvarar för att personal utbildas	Råd och stöd till personal i samarbete med syncentral	Enligt habplan	Ger råd, stöd och utbildning till personal, familj/elev i samarbete med BEH/resursteam och habilitering	Erbjuder rådgivning och utbildning (specialteam Optic).

	– BUF			HSF		Stat
	Barnets behov	Förskola	BEH /Särskolans resursteam	Habiliteringen	Syncentral	SPSM
8	Personliga hjälpmedel	Ansvarig pedagog och arbetslag stöttar barnet i användandet av hjälpmedel Ansvarar för pedagogiska hjälpmedel.	Ger råd och stöd till personal Stöttar barnet i användandet av hjälpmedel		Efter bedömning förskrivs och tillhandhålls personliga synhjälpmedel enligt gällande regelverk, samt ger service och utbildning på dessa.	Erbjuder specialpedagogisk utredning på rektors initiativ
9	Specialanpassade läromedel och leksaker	Rektor/Förskolechef ansvarar för att läromedel köps in	Kan ge råd och stöd i val av pedagogiskt material samt viss utlåning		Kan ge råd och stöd i val av pedagogiskt material.	
10	Anpassade lokaler och miljöer	Rektor/Förskolechef ansvarar för anpassningar, eventuellt i samråd med fastighetskontoret och försörjningen BUF	Ger råd vid anpassning av skollokaler både ur miljömässigt och pedagogiskt perspektiv	Vid behov i samarbete med BEH och syncentral.	Informerar om behov samt ger förslag på anpassning Vid behov i samarbete med hab	
11	Resursperson	Rektor/Förskolechef anställer och ansvarar för fortbildning	Ger råd och stöd till personal och resurs samt ger handledning vid behov. Informerar tillsammans med föräldrar om synnedsättningen och dess konsekvenser		Informerar om barnets funktionsnedsättning och dess konsekvenser, samt handleder kring hjälpmedel.	Erbjuder rådgivning och fortbildning om special-pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen.

12	Utredning	Rektor/Förskolechef ansvarar för pedagogisk utredning/utvecklingsbedömning vid behov	Kan vara delaktig vid utredningar vid behov. Informerar och följer upp. Utför funktionell synbedömning.	Utvecklingsbedömning utifrån remiss	Kan initiera medicinska och habiliterande utredningar Vid behov i samarbete med hab. Ge konsultation till hab i samband med utvecklingsbedömningar. Utför funktionell synbedömning.	SIT: resurscenter erbjuder kompletterande utredning utifrån pedagogiska frågeställningar på rektors uppdrag
----	------------------	--	---	-------------------------------------	---	---

Infoga kolumn för ögonkliniken ”Utför synbedömning”.

	– BUF			- HSF		Stat
	Barnets behov	Förskola	BEH /Särskolans resursteam	Habiliteringen	Syncentral	SPSM
13	<u>Vägledning och planering inför skolstart</u>	Rektor/Förskolechef ansvarar för informationsöverföring inför skolstart i samverkan med föräldrar och resursteam	Samverkar med skolan vid behov. Erbjuder mottagande personal råd och stöd. Informerar tillsammans med föräldrar om synnedsättningen och dess konsekvenser.		Ger vid behov förslag på miljöanpassning och åtgärder för bättre belysning. Samverkar med skolan vid behov. Erbjuder råd och stöd till mottagande personal. Informerar tillsammans med föräldrar om synnedsättningen och dess konsekvenser.	Erbjuder utbildning om special-pedagogiska konsekvenser av funktions-nedsättningen på rektors uppdrag

OBS!

För nyupptäckta barn gäller delar av hjälpredan "Barn före förskola".

**Barn & ungdomar med synskada-
i förskoleklass, grundskola, särskola och skolbarnsomsorg**

För att kunna utnyttja habiliteringens tjänster skall barnet vara aktuellt på habiliteringen

	BUF			- HSF		Stat
	Barnets behov	Skola	BEH /Särskolans resursteam	Habiliteringen	Syncentral	SPSM
1	Mottagande i skola/skolbarnsomsorg Se även föregående avsnitt "Vägledning och planering inför skolstart".	Rektor ansvarar för planering av skolstart i samverkan med förskolan, föräldrar och resursteam	Medverkar vid behov i planering av skolstart. Informerar enligt överenskommelse med föräldrar om eleven, synnedläggningen och behoven.		Medverkar vid behov i planering av skolstart. Informerar enligt överenskommelse med föräldrar om eleven, synnedläggningen och behoven.	Erbjuder rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen.
2	Åtgärdsprogram	Rektor ansvarar för att åtgärdsprogram upprättas och följs upp	Medverkar vid behov i upprättande och uppföljning av åtgärdsprogram	Medverkar vid behov i samverkan med syncentral och BEH/särskolans resursteam.	Medverkar vid behov kring hjälpmedel, miljöanpassning, kompensatoriska tekniker.	Rådgivning
3	Habiliteringsplan		Medverkar vid behov i upprättande av habiliteringsplan	Arbetsmöte tills med syncentralen 1-2 ggr/år Habplan upprättas.	Medverkar i habiliteringens hab.planering eller upprättar habiliteringsplan.	
4	Särskilt stöd i sin utveckling i skola och skolbarnsomsorg	Rektor ansvarar för att anpassa verksamheten till elevens behov under hela vistelsetiden med utgångspunkt från skolans läroplan och andra styrdokument	Ger råd och stöd kontinuerligt till personal och elev Ger handledning och utbildning till personal inom skola och skolbarnsomsorg		Yrkesspecifika insatser vid behov utifrån habiliteringsplanen.	Erbjuder rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen.

	– BUF			- HSF		Stat
	Barnets behov	Skola	BEH /Särskolans resursteam	Habiliteringen	Syncentral	SPSM
5	Punktskrift	Rektor ansvarar för att personal utbildas	Kan samordna utbildningsinsatser vid behov. Rådgivning till föräldrar/personal och stöd kring punktskrift.		Rådgivning till föräldrar och stöd kring punktskrifts-inläring samt utprovning och förskrivning av hjälpmedel.	Erbjuder utredning steg 1-3. Utbildning för personal i punktskrift. Erbjuder utredning, utbildning och rådgivning till personal och föräldrar.
6	Psykosocialt stöd	Skolans elevvårdsteam ansvarar för eleven i skolsituationen	Kan ge stöd till personal att stötta eleven vid behov. Kan anordna gruppträffar för synidentitet.	Kurator konsulteras vid behov, när barnet har en grav synskada, även då. Habdiagnos saknas.	Erbjuder stöd via remiss till habiliteringen	
7	Personliga hjälpmedel	Ansvarig pedagog och arbetslag stöttar eleven i användande av hjälpmedel Ansvarar för pedagogiska program	Ger råd och stöd till personal.		Efter bedömning förskrivs och tillhandhålls hjälpmedel samt ges service vid behov. Ger råd och stöd till personal och elever i användandet av hjälpmedel.	Rådgivning till personal/elev kring studieteknik och/eller hjälpmedel på rektors uppdrag via utredningsbesök. Elevkurser för elever som läser punktskrift.
8	Specialanpassade läromedel/leksaker	Rektor ansvarar för att läromedel köps in	Kan ge råd och stöd i val av läromedel.		Kan ge råd och tips kring vilka leksaker som finns och var de inhandlas.	Säljer och ger råd om läromedel/leksaker

Infoga ”Orientering förflyttning” som sid 5

	– BUF			- HSF		Stat
	Barnets behov	Skola	BEH /Särskolans resursteam	Habiliteringen	Syncentral	SPSM
9	Anpassade lokaler/miljöer	Rektor ansvarar för anpassningar, eventuellt i samråd med fastighetskontoret och försörjningen BUF.	Ger råd vid anpassning av skollokaler både ur miljömässigt och pedagogiskt perspektiv		Informerar om behov och ger förslag på åtgärder för bättre funktionell miljö tex. kontrast ljus och orienteringspunkter.	
10	Resursperson	Rektor anställer och ansvarar för fortbildning	Ger råd och stöd till personal och resurs samt ger handledning vid behov. Informerar tillsammans med föräldrar om synnedläggningen och dess konsekvenser		Informerar om barnets funktionsnedsättning och dess konsekvenser, samt handleder kring hjälpmedel och kompensatoriska tekniker.	Erbjuder rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen
11	Utredning	Rektor ansvarar för pedagogisk utredning vid behov	Kan vara delaktig vid utredningar vid behov Informeras och följer upp	Utför utredning/bedömning vid behov.	Kan initiera medicinska och habiliterande utredningar	SPSM erbjuder kompletterande utredningar utifrån pedagogiska Frågeställningar på rektors uppdrag.

Infoga ögonkliniken ”Utför synbedömning vid behov”

	BUF			- HSF		Stat
	Barnets behov	Skola	BEH /Särskolans resursteam	Habiliteringen	Syncentral	SPSM.
12	Vägledning och planering inför gymnasiestudier	Rektor ansvarar för vägledning samt informationsöverföring inför gymnasiestudier i samverkan med föräldrar och elevvårdsteam.	Samverkar med gymnasieskolan. Ger råd och stöd till eleven/personal. Information om alternativ tex extra preparandår på Folkhögskola.		Utför vid behov miljöanpassning och ger förslag på åtgärder.	Erbjuder rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen
	Särskolan					
13	Vägledning och planering efter gymnasiestudier	Eftergymnasial uppföljning efter 1 år.	Överlämning av information till Arbetsförmedling/ Daglig verksamhet	Information om vuxenhab	Kontaktat vid behov AF resurs för framtida planering.	SPSM erbjuder fortsatt råd och stöd bland annat kring dövblindhet.

Hjälpredan uppdateras årligen av BEH, Särskolan, Syncentralen och Habiliteringen (initieras av Syncentralen).

Dokumentet gäller fr.o.m. 2012-??-??